

-YÖK'ÜN YAPTIĞI ANKET SONUÇLANDI

- TERCİHLERDE ROL OYNAYAN BİRİNCİ FAKTÖR: İSTİHDAM İMKANLARI

-ADAYLARIN %94'Ü DEVLET ÜNİVERSİTELERİNİ, %6'SI İSE VAKIF ÜNİVERSİTELERİNİ TERCİH EDEBİLECEKLERİNİ BELİRTTİ

- VAKIF ÜNİVERSİTELERİNİN ÜCRETLERİ YÜKSEK BULUNUYOR

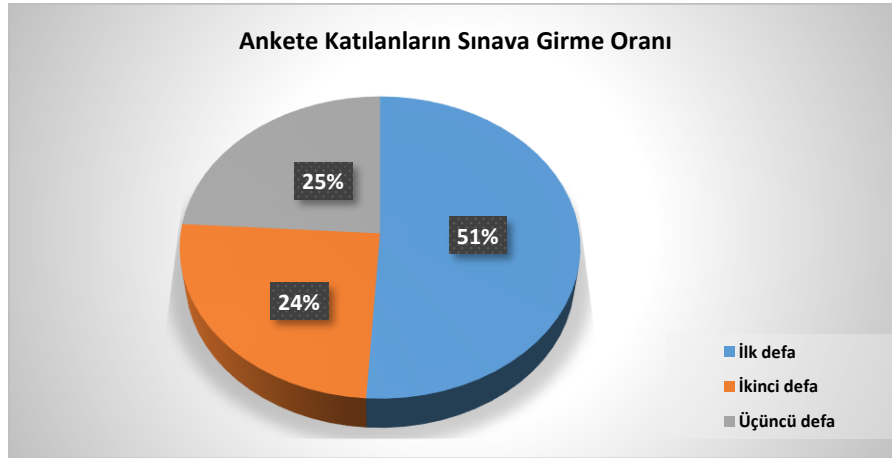
- TERCİH KULLANMAYAN ADAYLARIN %70'İ LİSE EĞİTİMİNİN ÖĞRENİM GÖRMEK İSTEDİĞİ PROGRAMLA İLGİLİ TEMEL BİLGİLERİ KAZANDIRDIĞINA İNANMADIĞINI, %30'U İSE LİSE EĞİTİMİNİN ÖĞRENİM GÖRMEK İSTEDİĞİ PROGRAMLA İLGİLİ TEMEL BİLGİLERİ KAZANDIRDIĞINA İNANDIKLARINI BELİRTTİ

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığımız tarafından tercih sürecinde lisans puan barajını (180) geçmiş olmasına rağmen tercihte bulunmayan üniversite adayı öğrencilerimizin tercih süreciyle ilgili görüş, beklenti ve eğilimlerinin belirlenmesine yönelik olarak geliştirilen anket 27 Ekim – 5 Kasım tarihlerinde uygulanmıştır.

Söz konusu anket; kayıtlarımızda e-posta adresi bulunan öğrencilerimize e-posta yoluyla; e-posta adresi sistemimizde bulunmayan öğrencilerimize ise SMS yoluyla iletilmiş olup “31.000’den fazla” aday bu anketi kimlik numaralarını kullanarak doldurmuşlardır.

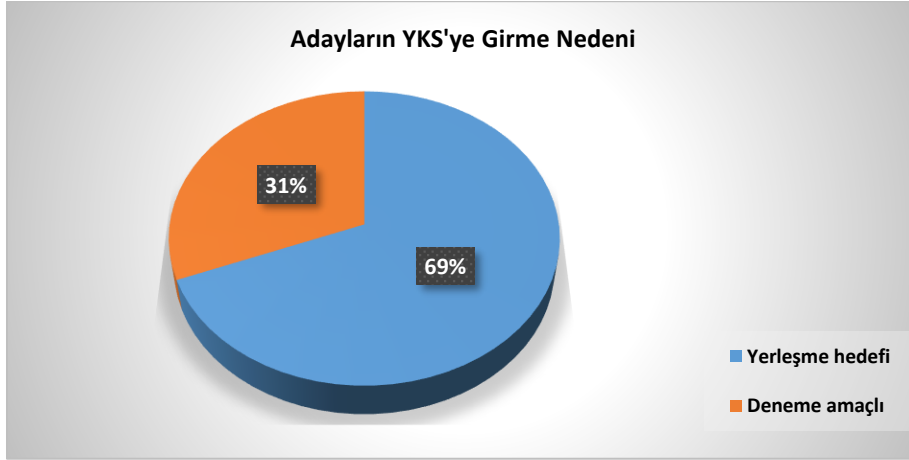
Anket Çalışmasına Katılanların Yarıısı Sınava İlk Kez Girmişlerdir

Lisans programlarını tercih edebilmek için gerekli olan baraj puanını aşmasına rağmen, tercih yapmayan adaylardan anket çalışmasına katılanların **%51'i** yükseköğretime geçiş sınavına **ilk defa** girerken, **%24'ü ikinci defa**, **%25'i ise üçüncü defa** girmişlerdir.

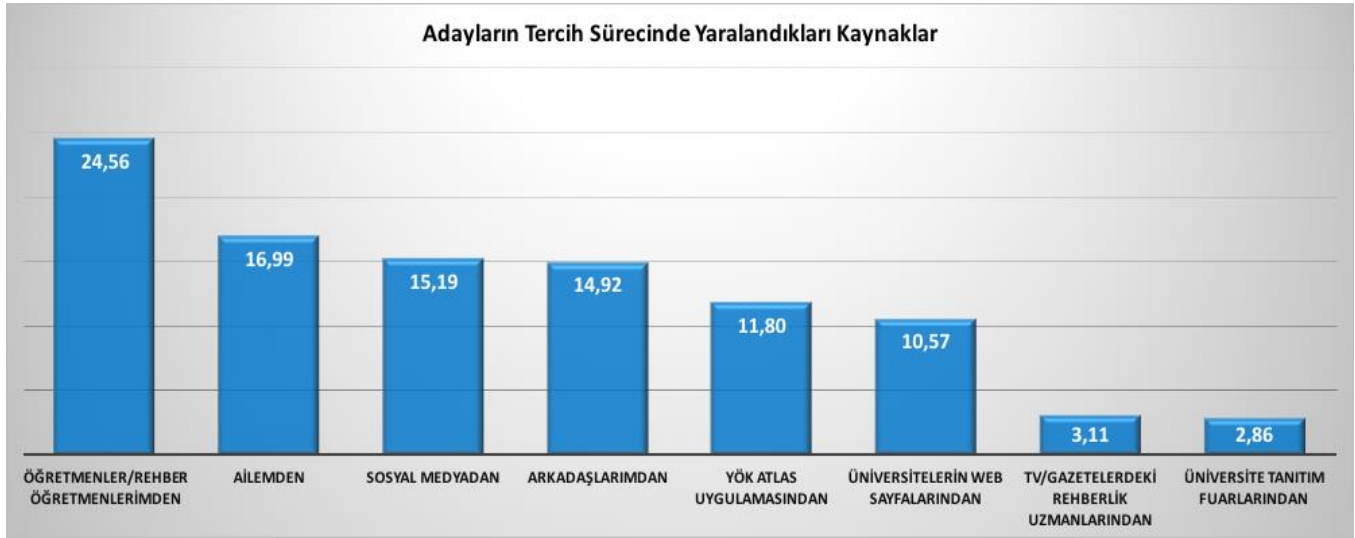

○ Adayların YKS'ye Girme Nedenleri

Adayların %69'u 2018-YKS'ye üniversiteye yerleşme hedefi ile girdiğini, %31'i ise kendini denemek için girdiğini belirtmiştir.

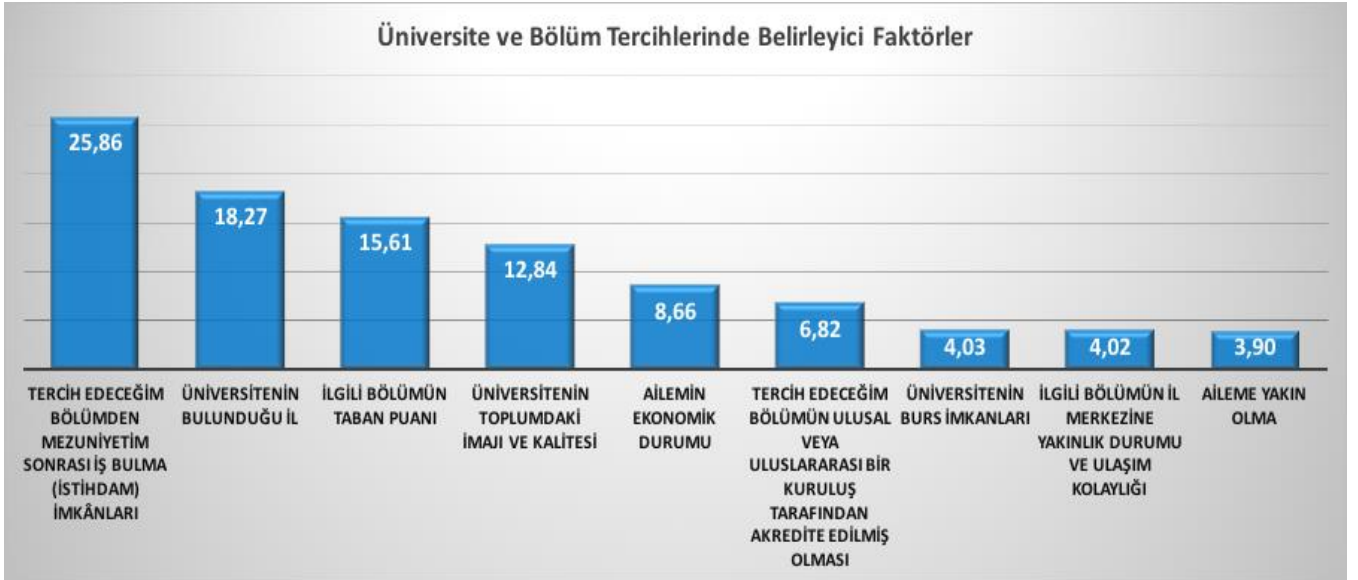

○ Adayların Tercih Sürecinde Yaralandıkları Kaynaklar

Adayların, YKS sürecinde öğretmenler/rehber öğretmenler, aile, sosyal medya, arkadaşlarının görüşleri, YÖK-Atlas uygulaması, üniversitelerin web sayfaları gibi birden fazla kaynaktan yararlandıkları anlaşılmaktadır. Adaylar, tercih yapmamış olsalar bile bu süreçte; en çok öğretmenler ve rehber öğretmenlerin görüşlerinden yararlanmışlardır. Yararlandıkları kaynaklarda ikinci sırayı ailelerinin görüşleri, üçüncü sırayı ise sosyal medya almıştır. Diğer taraftan bu süreçte adayların YÖK-Atlas'tan da faydalanmaları memnuniyet vericidir.

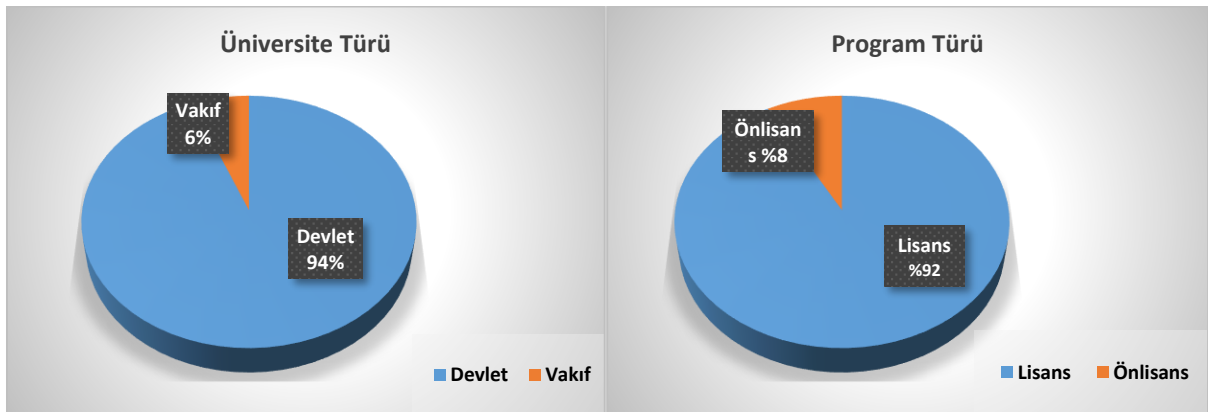
○ **Üniversite ve Bölüm Tercihlerinde Belirleyici Faktörler**

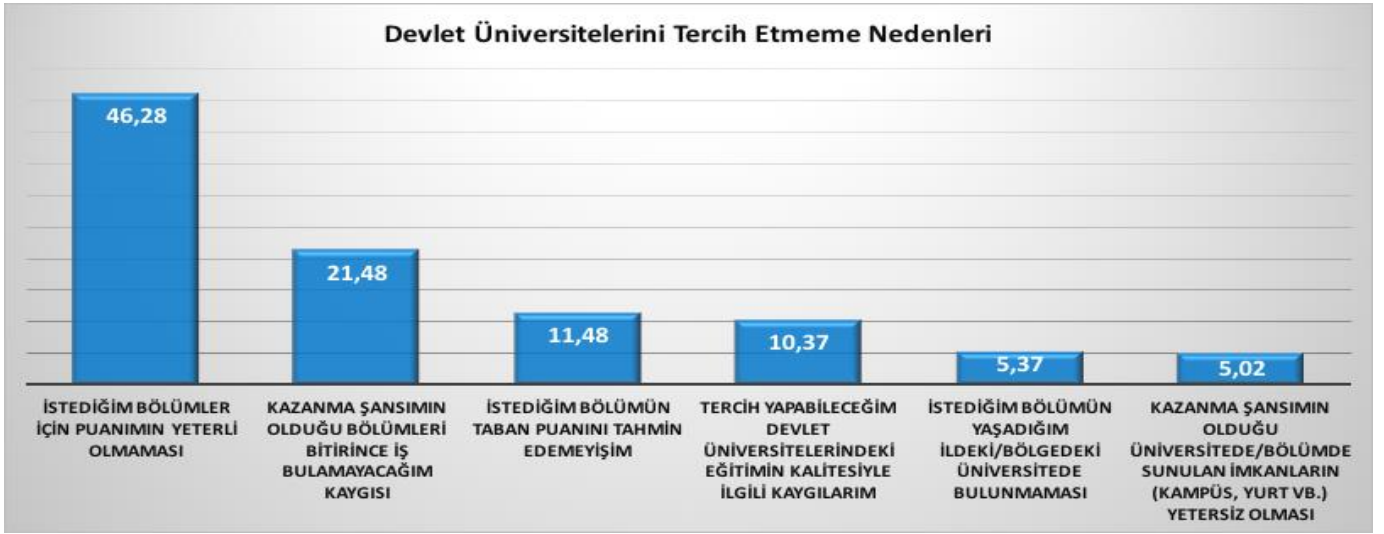
Ankete katılan adaylar için üniversite ve bölüm tercihi aşamasında belirleyici olan en önemli faktör; tercih edeceği bölümden mezuniyet sonrası iş bulma (istihdam) imkanıdır. Tercih sürecinde, mezuniyet sonrası iş bulma ve istihdam edilme durumu, adaylar için önemli olmaktadır. Adayların **%26'sı tercih edeceği bölümün istihdam imkanını, %18'i üniversitenin bulunduğu ili, %16'sı ise ilgili bölümün taban puanını** göz önünde bulundurarak tercihlerini planlamaktadır. Bu sonuç her ne kadar tercihte bulunan adaylar ile sınırlı olmakla birlikte muhatap aday kitlesinin geneli için de bir fikir vermektedir.

○ **Adayların Tercih Yapma Hakkını Kullanmaları Halinde Tercih Etmeyi Düşündükleri Üniversite ve Program Türü**

Ankete katılan adaylardan **%94'ü Devlet Üniversitelerini, %6'sı vakıf üniversitelerini** tercih edebileceklerini belirtmişlerdir. Ankete katılan ve puanları lisans tercih edebilecek barajın üstünde olan adaylardan **% 92'si lisans, %8'i ise önlisans programlarını** tercih edebileceklerini belirtmişlerdir.

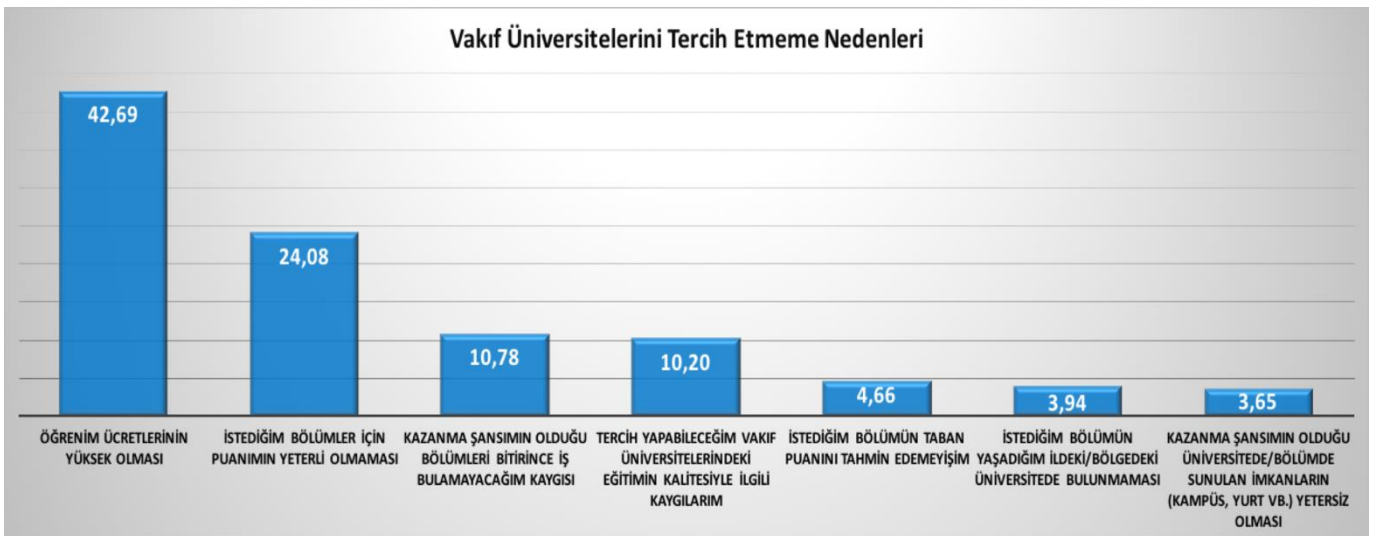

○ Devlet Üniversitelerini Tercih Etmeme Nedenleri

Adayların devlet üniversitesini tercih etmeme nedenlerini belirleyen faktörler arasında ilk sırayı **%46,28** oranla “istediğim bölümler için puanımın yeterli olmaması”, ikinci sırayı %21,48 oranla “kazanma şansımın olduğu bölümleri bitirince iş bulamayacağım kaygısı”, üçüncü sırayı ise %11,48 oranla “istediğim bölümün taban puanını tahmin edememişim” faktörü almıştır. Devlet üniversitelerindeki boş kontenjanlar düşünüldüğünde Devlet üniversitelerinin adayların temayülünün yoğunlaştığı programları dikkate alacağı düşünülmektedir.

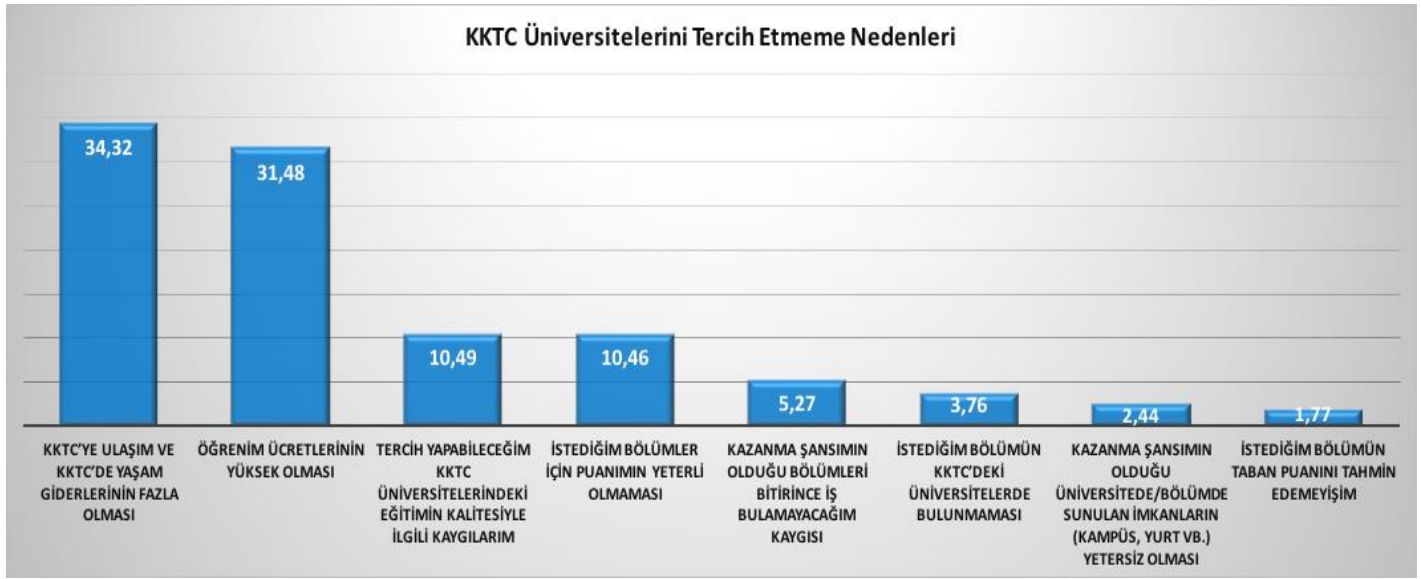
○ Vakıf Üniversitelerini Tercih Etmeme Nedenleri

Ankete katılan adayların **%42,69’u** “öğrenim ücretlerinin yüksek olması”; %24,08’i “istediği bölümler için puanının yeterli olmaması”; %10,78’i “kazanma şansının olduğu bölümleri bitirince iş bulamayacağı kaygısı” nedeniyle Vakıf üniversitelerini tercih etmediğini belirtmiştir. Adayların büyük bir kısmı Vakıf Üniversitelerindeki öğrenim ücretlerini yüksek bulmaları nedeniyle bu

üniversitelerde bulunan programları tercih etmemişlerdir. Vakıf Üniversiteleri bağlamında ücretlerin yüksek olması konusu öne çıkmaktadır.

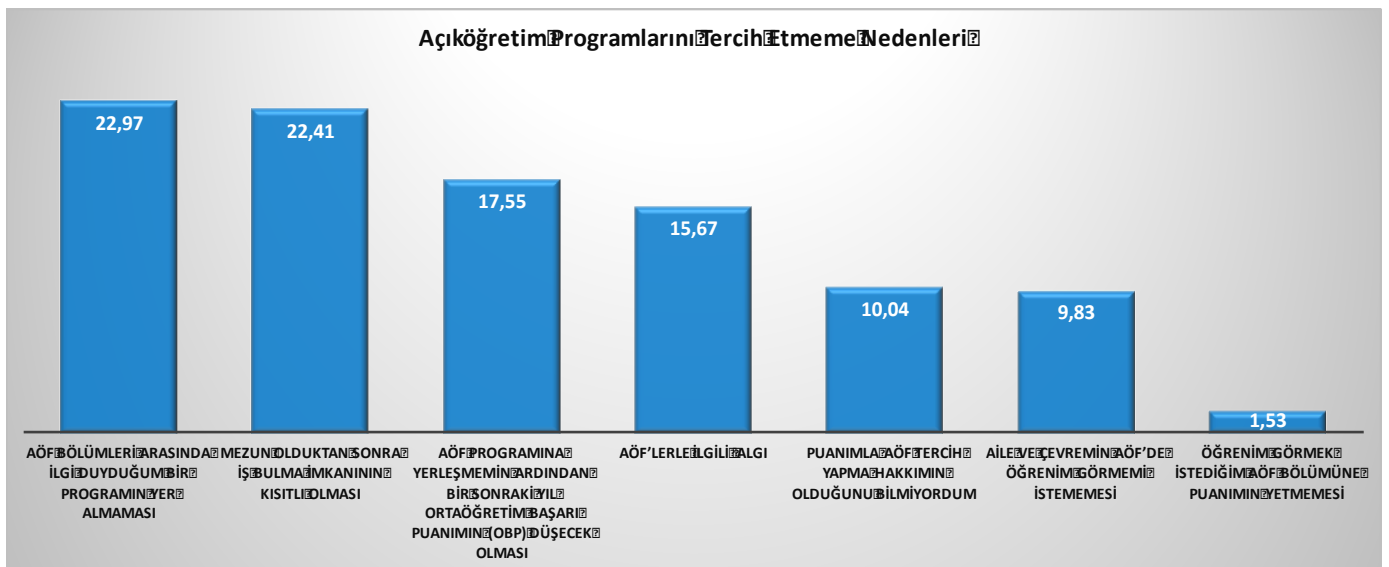
○ **KKTC Üniversitelerini Tercih Etmeme Nedenleri**

Tercih kullanmayan adayların %34,32'si "KKTC'ye ulaşım ve KKTC'de yaşam giderlerinin fazla olması"; %31,48'i "öğrenim ücretlerinin yüksek olması"; %10,49'u "Tercih yapabileceğim KKTC üniversitelerindeki eğitimin kalitesiyle ilgili kaygılarım" nedeniyle KKTC üniversitelerini tercih etmediğini belirtmiştir.

Adayların, gerek Devlet, gerek Vakıf ve gerekse KKTC Üniversitelerini tercih etmemelerinin başlıca nedenleri arasında % 10 civarında bir oranla için eğitimin kalitesiyle ilgili kaygılar yer almaktadır.

○ **Açıköğretim Programlarını Tercih Etmeme Nedenleri**

Adayların AÖF bölümlerini tercih etmeme nedenlerine etki eden ilk üç faktör arasında sırasıyla “AÖF bölümleri arasında ilgi duyduğum bir programın yer almaması”, “mezun olduktan sonra iş bulma imkânının kısıtlı olması”, “AÖF programına yerleşmemin ardından bir sonraki yıl OBP’nin düşecek olması” yer almıştır.

- **Adayların Lise Eğitimi Süresince Almış Oldukları Temel Bilgilerin Öğrenim Görmek İstedikleri Program İçin Yeterlilik Düzeyi**

Tercih kullanmayan adayların %70’i lise eğitiminin öğrenim görmek istediği programla ilgili temel bilgiler kazandırdığına inanmadığını, %30’u ise lise eğitiminin öğrenim görmek istediği programla ilgili temel bilgiler kazandırdığına inandıklarını belirtmişlerdir. Tercih hakkını kullanmayan adayların, almış oldukları lise eğitiminin yeterliliğine inanmıyor olmaları, konunun diğer paydaşları ile birlikte ayrıca değerlendirilmesi gereken bir konudur.

- **Yükseköğretime Erişim**

“Yükseköğretime erişimin ülkemizde hala bir sorun olduğuna ve kontenjanların artması gerektiğine inanıyor musunuz?” sorusuna adayların %66,97’si “Evet, inanıyorum”, %33’ü ise “Hayır, inanmıyorum” cevabını vermişlerdir.

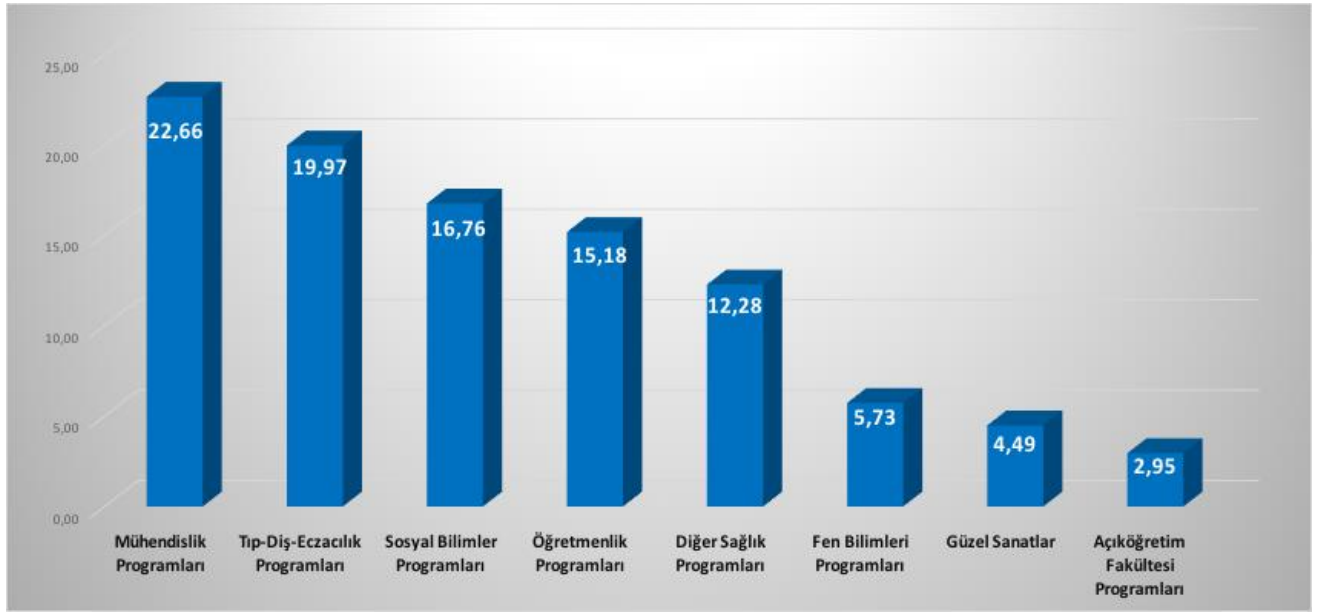
Diğer taraftan adaylar, yükseköğretime erişimin ülkemizde halen bir sorun olduğunu düşünmekle birlikte boş kalan kontenjanlar kapsamında bir tercih yapıp bir önlisans veya lisans programına yerleşebilecekken bu haklarını kullanmamışlardır. Bu durum aslında bir çelişki olmayıp program seçme temayülünün bir yansımasıdır. Artık bireyler içim üniversite okumak başlıca amaç olmaktan çıkmış; bunun yerini belli sonuçlar üreten bir programda okumak almıştır. Bu durum, YÖK’ün son yıllarda bazı yükseköğretim programlarında kontenjanların azaltılması, bazılarında ise kontenjanların artırılması yönündeki hamlelerinin rasyonel bir çerçevede artarak devam etmesi gerektiğine işaret etmektedir. Zira, bazı alanlarda kontenjan sayıları yüksek olmakla birlikte, diğer

bir ifade ile yıllık belirlenen kontenjan/arz ile ilgili yıl liseden mezun olan öğrenci mezun sayısı/talep arasında bir uçurum bulunmamakla birlikte tercih kullanmayan adayların hatırı sayılır bir kısmı için bu alanlardan mezun olunduktan sonra iş bulma konusunda ciddi kaygılar ve sorunlar söz konusudur.

o **Adayların YKS'ye Girme Durumu?**

Adayların %77'si gelecek sene YKS'ye yeniden gireceğini , %8'i girmeyeceğini, %15'i ise kararsız olduğunu belirtmiştir.

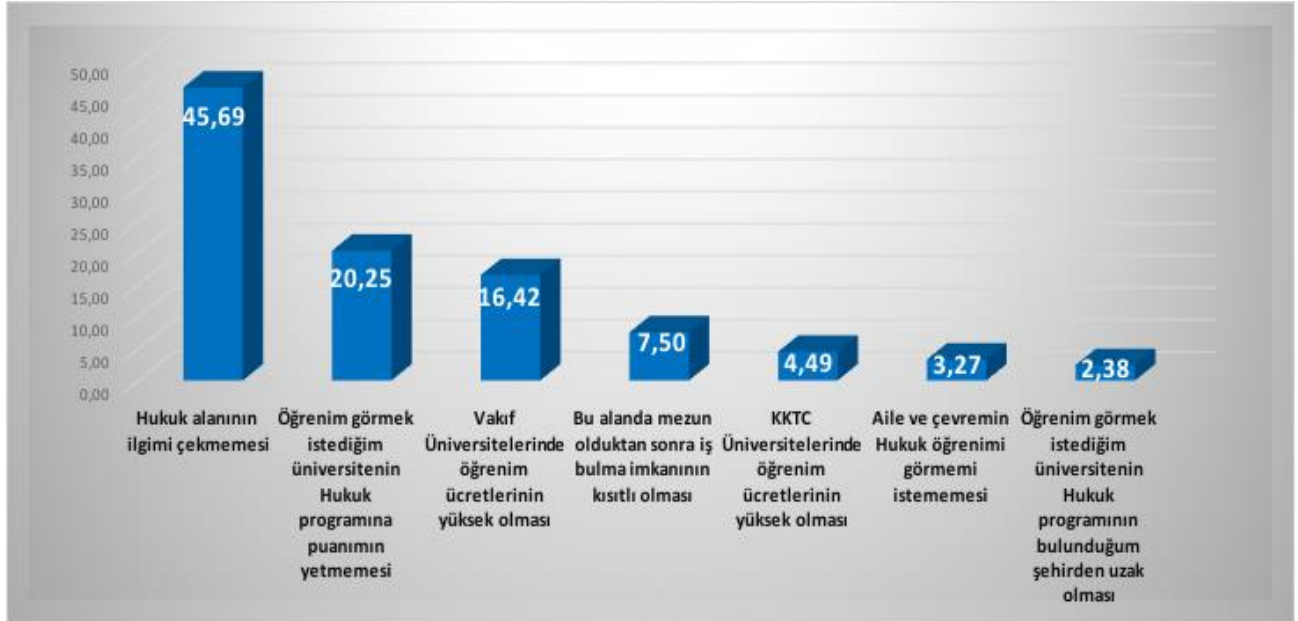
o **Adayların Gelecek Yıl Yeniden YKS'ye Girmesi ve Tercih Hakkı Elde Etmesi Halinde Tercih Edebilecekleri Programlar**

Gelecek yıl YKS'ye yeniden girildiğinde tercih edilebilecek programlardan ilk sırayı %23 ile Mühendislik programları, ikinci sırayı %20 ile Tıp, Dış, Eczacılık programları, üçüncü sırayı ise %17 ile Sosyal Bilimler programları almıştır. Adaylar, ilk sırada Mühendislik programlarını tercih edeceklerini belirtmişlerdir. Diğer taraftan, Mühendislik programlarındaki mevcut boş kontenjanlar dikkate alındığında bazı üniversite ve yerleşkelerin tercih edilmediği düşünülebilir. Ayrıca adayların tercihlerinde Tıp, Dış, Eczacılık programlarına öncelik verdikleri de tespit edilmiştir. Bu durum; bir sonraki yıl için adayların bilinçli bir tercih yapacak olmaları bakımından önemli bir gösterge olarak dikkat çekmektedir. Mühendislik programları ile Fen bilimleri programları birlikte Tıp, Dış, Eczacılık ile diğer Sağlık programları birlikte değerlendirildiğinde ise adayların çoğunluğunun Sağlık programlarına meylettikleri görülmektedir. Burada kontenjan planlaması yapılırken kamu yararının, aday eğilim ve talebinin tek belirleyici faktör olmamasını gerektirdiği ortadır. Ayrıca Öğretmenlik programları ile diğer bütün Sosyal bilimler programları

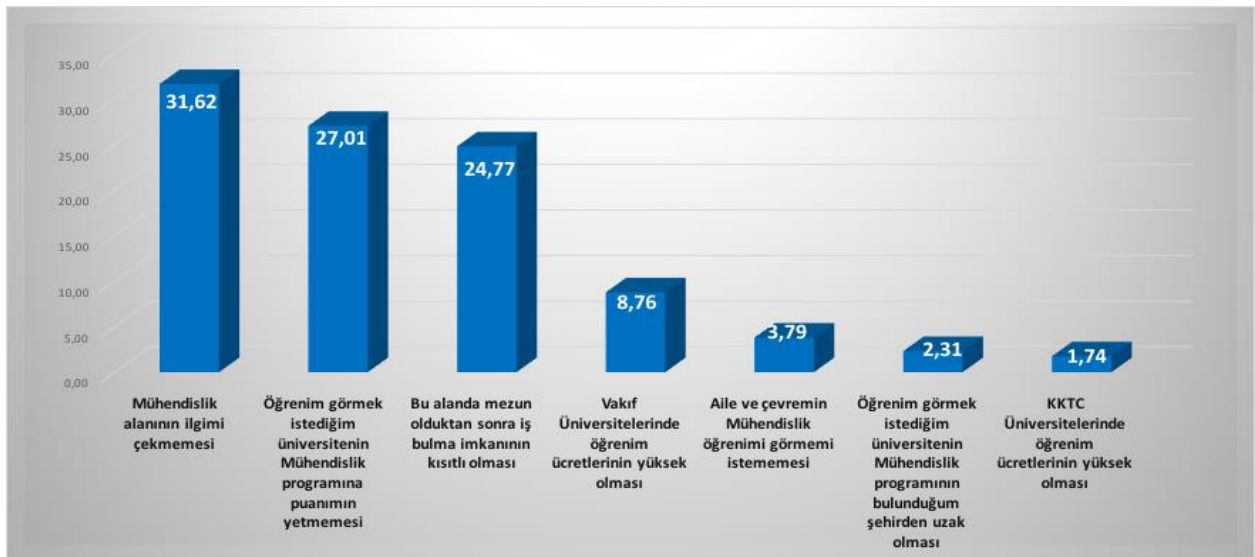
arasında çok az bir fark olması, öğretmenlik programlarında istihdam daralmasına rağmen bu programların hala adaylar için muteber olduğunu göstermektedir.

○ **Adayların Hukuk Taban Başarı Şartını Sağladığı Halde Hukuk Fakültelerini Tercih Etmeme Nedenleri**

EA puan türünde adayların taban başarı sırası şartını sağladığı halde Hukuk programlarını tercih etmeme nedenlerine etki eden en önemli faktör; **hukuk alanının bu adayların ilgisini çekmiyor olmasıdır**. Adayların Hukuk Fakültelerini tercih etmeme nedenlerine etki eden ilk üç faktör arasında sırasıyla %46 ile “hukuk alanının ilgimi çekmemesi”, ikinci sırayı %20 ile “öğrenim görmek istediğim hukuk programına puanımın yetmemesi”, üçüncü sırayı ise %16 ile “Vakıf üniversitelerinde öğrenim ücretlerinin yüksek olması” faktörü almıştır.

○ **Adayların Mühendislik Taban Başarı Şartını Sağladığı Halde Mühendislik Programlarını Tercih Etmeme Nedenleri**

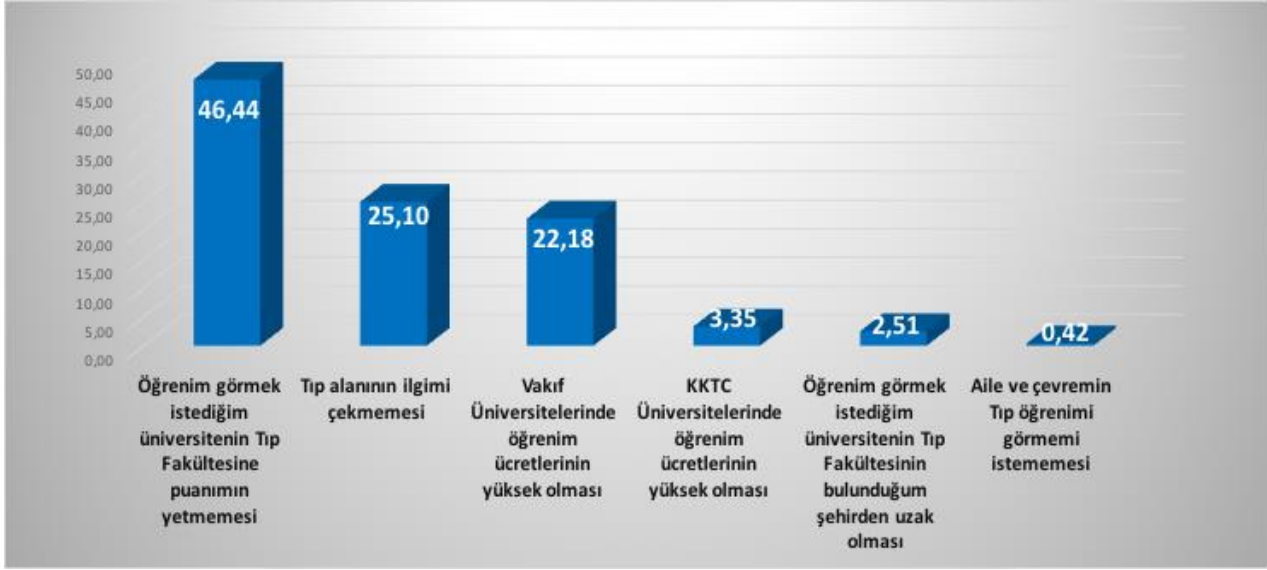
SAY puan türünde adayların taban başarı sırası şartını (300 bin) sağladığı halde, Mühendislik programlarını tercih etmeme nedenlerine etki eden en önemli faktör; **Mühendislik alanının adayların ilgisini çekmiyor olmasıdır**. Adayların Mühendislik programlarını tercih etmeme nedenlerine etki eden ilk üç faktör arasında sırasıyla %32 ile “mühendislik alanının ilgimi çekmemesi”, ikinci sırayı %27 ile “öğrenim görmek istediğim mühendislik programına puanımın yetmemesi”, üçüncü sırayı ise %25 ile “bu alanda mezun olduktan sonra iş bulma imkanının kısıtlı olması” faktörü almıştır.

○ **Mimarlık Taban Başarı Şartını Sağladığı Halde Mimarlık Programlarını Tercih Etmeme Nedenleri**

SAY puan türünde adayların taban başarı sırası şartını (250 bin) sağladığı halde, Mimarlık programlarını tercih etmeme nedenlerine etki eden en önemli faktör; **Mimarlık alanının adayların ilgisini çekmiyor olmasıdır**. Adayların Mimarlık programlarını tercih etmeme nedenlerine etki eden ilk üç faktör arasında sırasıyla %48 ile “mimarlık alanının ilgimi çekmemesi”, ikinci sırayı %20 ile “bu alanda mezun olduktan sonra iş bulma imkanının kısıtlı olması”, üçüncü sırayı ise %17 ile “öğrenim görmek istediğim üniversitenin mimarlık programına puanımın yetmemesi” faktörü almıştır.

o **Tıp Taban Başarı Şartını Sağladığı Halde Tıp Fakültelerini Tercih Etmeme Nedenleri**

SAY puan türünde adayların taban başarı sırası şartını (50 bin) sağladığı halde Tıp Fakültelerini tercih etmeme nedenlerine etki eden en önemli faktör; **öğrenim görmek istedikleri üniversitenin Tıp Fakültesine puanlarının yetmemesidir**. Adayların Tıp Fakültelerini tercih etmeme nedenlerine etki eden ilk üç faktör arasında sırasıyla; %46 ile “öğrenim görmek istediğim üniversitenin Tıp Fakültesine puanımın yetmemesi”, ikinci sırayı %25 ile “tıp alanının ilgimi çekmemesi”, üçüncü sırayı ise %22 ile “Vakıf Üniversitelerinde öğrenim ücretlerinin yüksek olması” faktörü almıştır.

o **Öğretmenlik Taban Başarı Şartını Sağladığı Halde Öğretmenlik Programlarını Tercih Etmeme Nedenleri**

İlgili puan türlerinde adayların taban başarı sırası şartını (300 bin) sağladığı halde Öğretmenlik Programlarını tercih etmeme nedenlerine etki eden en önemli faktör; **Öğretmenlik alanının adayların ilgisini çekmiyor olmasıdır.** Adayların, Öğretmenlik Programlarını tercih etmeme nedenleri arasında ilk sırayı %48 ile “öğretmenlik alanının ilgimi çekmemesi”, ikinci sırayı %31 ile “bu alandan mezun olduktan sonra iş bulma imkanının kısıtlı olması”, üçüncü sırayı ise %8 ile “öğrenim görmek istediğim üniversitenin öğretmenlik programına puanımın yetmemesi” faktörü almıştır.

Başarı sırası şartını sağladığı halde bu programları tercih etmeme sebeplerinin sıralamasında **Tıp alanı farklılık kazanmaktadır.**